

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ

ΧΟΡΕΥΣΕ ΜΑΖΙ ΜΟΥ!

Έπαινος
Διαγωνισμών
ΓΛΣ 2021

ΣΕΙΡΑ: ΜΙΚΡΗ ΠΥΞΙΔΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Χόρεψε μαζί μου**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Χριστίνα Αποστολίδη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: Θέντα Μιμιλάκη

ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα

© Χριστίνα Αποστολίδη, 2023

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2023

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-5066-7

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-5067-4

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr

psychogios.gr

© Χριστίνα Αποστολίδη, 2023 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ

Εικονογράφηση: Θέντα Μιμιλάκη

Στη μαμά μου

Λύνω ασκήσεις μαθηματικών ξαπλωμένη στο πάτωμα του σαλονιού, όταν νιώθω ένα χέρι στον ώμο μου. Σηκώνω το κεφάλι.

«Γεια», διαβάζω στα χείλη του Άρη, του κολλητού του αδελφού μου.

Πετάγομαι πάνω και στρώνω τα μαλλιά με τα χέρια.

«Το Σάββατο κάνω πάρτι. Θα έρθεις;»

Ο κούκλος ο Άρης, που αγαπώ κρυφά από την έκτη δημοτικού, με καλεί στο πάρτι του; Μου έρχεται να χοροπηδήσω από τη χαρά μου! Χαμογελάω και γνέφω: «Ναι!».

Ο αδελφός μου μπαίνει στο σαλόνι και ο Άρης πηγαίνει προς το μέρος του. Μιλάνε, αλλά δεν μπορώ να δω τι λένε. Ύστερα, ο αδελφός μου στρέφεται σε εμένα: «Πάω στο σπίτι του Άρη. Το Σάββατο κάνει πάρτι, έχει καλέσει κι εσένα».

Τρέχω στο δωμάτιό μου κι αδειάζω όλη την ντουλάπα πάνω στο κρεβάτι. Τι θα φορέσω στο πάρτι; Ανοίγω τον

υπολογιστή. Τσεκάρω το προφίλ της Kaycee στο Instagram. Τι θα φορούσε εκείνη στο πρώτο ραντεβού; Όχι ότι είναι ακριβώς το πρώτο μου ραντεβού με τον Άρη, αλλά θα μπορούσε να είναι. Η Kaycee Rice είναι η αγαπημένη μου χορεύτρια hip hop. Μπαίνω στο κανάλι της κι επιλέγω την τελευταία χορογραφία της. Ο ρυθμός του τραγουδιού με παρσύρει, αρχίζω να χορεύω κι εγώ. Ξαφνικά, ο ρυθμός σταματά. Γυρίζω και βλέπω τη μαμά πάνω από την κατεβασμένη οθόνη του λάπτοπ.

«Τι φασαρία είναι αυτή;»

«Συγγνώμη, μαμά».

«Τα μαθήματά σου τα τελείωσες;»

«Κάνω διάλειμμα. Με κάλεσε ο Άρης στο πάρτι του!»

«Γιατί είναι τα ρούχα σου πεταμένα πάνω στο κρεβάτι;»

«Διαλέγω τι θα φορέσω».

«Κοίτα να τα μαζέψεις, δεν μπορώ να το κάνω και αυτό εγώ!»

«Μα δεν καταλαβαίνεις, με κάλεσε ο Άρης στο πάρτι του!»

«Και μην ξαναβάλεις τη μουσική τόσο δυνατά, θα σπάσει το κεφάλι μου».

Η μαμά φεύγει. Κάνω κουβάρι τα ρούχα και τα ρίχνω στην ντουλάπα. Δάκρυα ανεβαίνουν στα μάτια μου. Πώς γίνεται να είμαι εγώ η κωφή, αλλά εκείνη να μην ακούει;

Η μαμά μου είναι ηρωίδα. Τουλάχιστον αυτό μου επαναλαμβάνει η γειτόνισσά μας, η κυρία Ελευθερία, σχεδόν κάθε φορά που με βλέπει. Ξέρω ότι δεν είναι εύκολο για εκείνη να μεγαλώνει μόνη της δυο παιδιά, και μάλιστα το ένα κωφό. Όμως δεν είμαστε πια παιδιά. Κι εντάξει για τον αδελφό μου τον Στέλιο, που ξεκίνησε φέτος το λύκειο, το πήρε επιτέλους απόφαση. Εμένα, όμως, ακόμη ελέγχει την τσάντα κάθε βράδυ μήπως κι έχω ξεχάσει κανένα βιβλίο, μου διαλέγει τα ρούχα και με συνοδεύει σχεδόν παντού, κι ας έκλεισα τα δεκατέσσερα. Για τη μαμά είμαι πάντα το μικρό κορίτσι που προσπαθεί να βρει τη θέση του στον κόσμο των ακουόντων. Μπορεί να μην ξέρω ποια είμαι, αλλά σίγουρα δεν είμαι αυτό το κορίτσι.

Τον αληθινό εαυτό μου νιώθω ότι δεν είχα ποτέ τον χρόνο να τον ανακαλύψω. Κάθε μέρα που ξεκινά μοιάζει με μια ατελείωτη λίστα υποχρεώσεων. Σχολείο: τικ. Διάβασμα: τικ.

Λογοθεραπεία*: τικ. Ειδική αγωγή**: τικ. Όσα όμως τικ κι αν βάλω, την επόμενη μέρα αυτά έχουν σβηστεί κι αρχίζω πάλι από την αρχή. Μόνο τα Σαββατοκύριακα ξεχνάω για λίγο τη λίστα κι αυτό όχι χάρη στη μαμά –κατά τη γνώμη της θα έπρεπε να κάνω επαναλήψεις στη Γλώσσα– αλλά χάρη στη Χριστίνα, τη μόνη μη κωφή φίλη μου.

Με τη Χριστίνα έχουμε την ίδια ηλικία κι ουσιαστικά μεγαλώσαμε μαζί. Όταν μετακομίσαμε στην Αθήνα, η μαμά της, η κυρία Ελευθερία από το διπλανό διαμέρισμα, ανέλαβε να μας δείξει τα κατατόπια. Συχνά μας κρατούσε, τον Στέλιο κι εμένα, όταν χρειαζόταν να πηγαίνει η μαμά στο σούπερ μάρκετ, αλλά κι η Χριστίνα ερχόταν συχνά στο σπίτι μας να παίζουμε. Ούτε ξέρω πότε ή πώς ακριβώς έμαθε νοηματική. Πολύ πιθανό την ίδια εποχή που μάθαινα εγώ να με παρατηρούσε και να μάθαινε μαζί μου, όπως τα παιδιά των δίγλωσσων οικογενειών.

Το Χριστινάκι, το άτακτο, ζωηρό Χριστινάκι, κάνει ό,τι μπορεί για να σπάσει τη μονοτονία της ρουτίνας μου. Τη μια πιτσιλάμε με πινέλα καμβάδες σαν τον Πόλοκ, την άλλη γε-

* Τα παιδιά με βαρηκοΐα-κώφωση συχνά κάνουν λογοθεραπεία ώστε να αναπτύξουν τον προφορικό λόγο και να επικοινωνούν καλύτερα με τους ακούοντες. Στις συνεδρίες διδάσκεται ο τρόπος άρθρωσης των φωνημάτων, εξασκείται η χειλεανάγνωση, ενδυναμώνεται η ηχητική συνειδητοποίηση και η ακουστική διάκριση κ.λπ. Παράλληλα, διδάσκονται την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα.

** Στις συνεδρίες ειδικής αγωγής, αντιμετωπίζονται οι δυσκολίες που έχουν τα παιδιά με βαρηκοΐα-κώφωση στους τομείς ανάγνωσης, γραφής, ορθογραφίας, λεξιλογίου, παραγωγής γραπτού λόγου κ.λπ.

μίζουμε τα μπαλκόνια με στραβοχυμένα πήλινα βάζα που στεγνώνουν στον ήλιο, την τρίτη θέλει οπωσδήποτε να μάθει σκέιτμπορντ και γδέρνουμε τα γόνατά μας στην πιλοτή της πολυκατοικίας. Με όλα ενθουσιάζεται κι όλα γρήγορα τα βαριέται. Και η μαμά της, που την έχει μοναχοπαίδι, δεν της χαλάει χατίρι. Η δικιά μου φοβάται ότι με κακομαθαίνει, αλλά ούτε εκείνη μπορεί να της αντισταθεί.

Το νέο χόμπι της Χριστίνας είναι ο χορός. Όταν ξεκίνησε μαθήματα hip hop, θύμωσα, γιατί σε αυτό το χόμπι δε θα μπορούσα να την ακολουθήσω. Ή έτσι νόμιζα.

Δεν είχαν περάσει δυο τρεις εβδομάδες από τότε που η Χριστίνα ξεκίνησε χορό και μια Δευτέρα, αργά το απόγευμα, μας χτύπησε το κουδούνι.

«Να έρθει η Ισμήνη μαζί μου στο μάθημα χορού;»

«Μαμά, να πάω;»

Η μαμά μάς κοιτούσε αναποφάσιστη.

«Μην ανησυχείτε, κυρία Αθηνά, η σχολή χορού είναι πέντε λεπτά με τα πόδια. Θα προσέχουμε!»

Πριν προλάβει η μαμά να φέρει αντίρρηση, εγώ είχα ήδη αρπάξει το μπουφάν μου και κατεβαίναμε με τη Χριστίνα τρέχοντας τις σκάλες.

«Περπάτα γρήγορα πριν βγει στο μπαλκόνι και σου φωνάξει να με γυρίσεις πίσω», νοημάτισα* στη Χριστίνα μόλις βγήκαμε στον δρόμο.

* Όπου εμφανίζονται διάλογοι στη νοηματική, στην πραγματικότητα-

«Και που να της έλεγα ότι η σχολή είναι δέκα λεπτά μακριά!» μου απάντησε εκείνη και σκάσαμε στα γέλια.

Έξω από τη σχολή, τα διπλοπαρκαρισμένα αυτοκίνητα έκλειναν τον δρόμο. Γονείς που έφερναν τα παιδιά τους κι άλλα μεγαλύτερα που έρχονταν μόνα τους, όπως εμείς, συνωστίζονταν στην είσοδο.

«Πάντα έχει κόσμο στην αλλαγή της ώρας», μου εξήγησε η Χριστίνα κι έβαλε το χέρι της γύρω από τους ώμους μου.

Διασχίσαμε την αίθουσα αναμονής μέσα σε μια θάλασσα από ροζ και γαλάζιες φούστες και μπήκαμε στα αποδυτήρια. Ένα τσούρμο κορίτσια, ντυμένα με αθλητικές φόρμες και T-shirts με μεγάλα γράμματα, όρμησαν ανάμεσά μας. Το χέρι της Χριστίνας γλίστρησε από τους ώμους μου και για λίγες στιγμές σχεδόν δεν την έβλεπα, έτσι όπως ήταν περικυκλωμένη από κορίτσια που την αγκάλιαζαν. Εκείνη όμως ξέφυγε από την αγκαλιά τους και στάθηκε απέναντί μου.

«Αυτή είναι η καλύτερή μου φίλη, η Ισμήνη», είπε και με

τα διαβάζουμε την απόδοσή τους στα ελληνικά. Η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ) δεν είναι αναπαράσταση της ομιλούμενης ελληνικής γλώσσας, αλλά μια εντελώς διαφορετική κι ολοκληρωμένη γλώσσα με πλούσιο λεξιλόγιο και τους δικούς της γραμματικούς και συντακτικούς κανόνες, π.χ. το ρήμα είθισται να τοποθετείται στο τέλος της πρότασης. Στην Ελλάδα, έχει επίσημα αναγνωριστεί ως η γλώσσα των κωφών και βαρήκων, ισότιμη με την ελληνική γλώσσα. Η νοηματική γλώσσα δεν είναι διεθνής. Πάντα οι κωφοί σε διάφορες χώρες χρησιμοποιούσαν τη δική τους νοηματική γλώσσα, την οποία μετέδιδαν από γενιά σε γενιά. Η ύπαρξη της ΕΝΓ ανάγεται στους αρχαίους χρόνους, όπως φαίνεται από τον διάλογο του Σωκράτη με τον Ερμογόνη στο έργο του Πλάτωνα *Κρατύλος*.

έδειξε. «Είναι κωφή, οπότε να της μιλάτε όπως της μιλάω εγώ τώρα, καθαρά και πάντα κοιτάζοντάς την».

Έχω συνηθίσει να με κοιτάζουν με περιέργεια, σαν να είμαι κάποιο εξωτικό ζώο, ποτέ όμως δεν είχαν πέσει πάνω μου τόσο πολλά ζευγάρια μάτια. Ασυναίσθητα, έριξα τα μαλλιά μπροστά για να κρύψω τα ακουστικά* στα αυτιά μου. Είχα αρχίσει να νιώθω πραγματικά άβολα όταν ένα κορίτσι, το ψηλότερο, ξεκόλλησε από το τσούρμο και με πλησίασε απλώνοντας το χέρι.

«Είμαι η Άννα», διάβασα στα χείλη της. «Χαίρω πολύ».

Έπειτα από αυτό, δεν προλάβαινα να σφίγγω τα χέρια που μου απλώνονταν. Αδύνατο να μάθω όλα τα ονόματα, κάποια δεν τα κατάλαβα κιόλας, αλλά συγκράτησα από μια δυο λεπτομέρειες για καθεμιά ώστε να ρωτήσω αργότερα τη Χριστίνα. Εκτός από το ψηλό κορίτσι, την Άννα, ήταν κι εκείνο με τα καστανόξανθα μαλλιά και το σταρένιο δέρμα, το άλλο με το στρογγυλό πρόσωπο και τα μαγουλάκια, ένα με σμιχτά φρύδια που στεκόταν λίγο παράμερα, κάπως ντροπαλό μου φάνηκε, σαν κι εμένα...

Η Χριστίνα πήρε ένα παγούρι από την τσάντα της, την έβαλε σε ένα ντουλαπάκι –έχωσα κι εγώ το μπουφάν μου μέ-

* Τα ακουστικά βαρηκοΐας ενισχύουν την ένταση των ακουστικών ερεθισμάτων, ώστε να βελτιώσουν την ακουστική αντίληψη ατόμων με απώλεια ακοής, καθώς και την κατανόηση της ομιλίας. Άτομα με μεγάλη ακουστική απώλεια, ακόμα κι όταν φορούν ακουστικά, δεν αντιλαμβάνονται την ομιλία μόνο με την ακοή τους αλλά χρησιμοποιούν και την όραση (χειλεανάγνωση).

σα– κι ακολουθήσαμε τις άλλες έξω από τα αποδυτήρια. Η αίθουσα αναμονής είχε πια αδειάσει. Τα παιδιά είχαν εξαφανιστεί και οι λίγοι γονείς που είχαν απομείνει χάζευαν στα κινητά τους. Η Άννα άνοιξε μια κλειστή πόρτα και μπήκαμε σε μια τεράστια αίθουσα με ξύλινο πάτωμα και καθρέφτες στους δύο από τους τέσσερις τοίχους. Δίπλα σε ένα μεγάλο στερεοφωνικό, στεκόταν ένας νεαρός άντρας.

«Ο κύριος Ορέστης, ο δάσκαλός μας», νοημάτισε η Χριστίνα κι έτρεξε προς το μέρος του.

Εγώ απόρησα που ο δάσκαλος ήταν άντρας –δεν είναι όλοι οι δάσκαλοι χορού γυναίκες;– αλλά ακολούθησα τη Χριστίνα.

«Καλώς ήλθες!» μου είπε ο κύριος Ορέστης όταν τους πλησίασα. «Μπορείς να καθίσεις εδώ», και μου έδειξε τον χώρο δίπλα στο στερεοφωνικό.

Κάθισα οκλαδόν και τότε κάτι περίεργο συνέβη: το πάτωμα άρχισε να δονείται και μαζί με το πάτωμα κι εγώ. Η μουσική πρέπει να είχε αρχίσει γιατί τα κορίτσια κινούνταν. Τις παρακολουθούσα μαγεμένη. Ήταν σαν να έφτιαχναν λέξεις με το σώμα τους, ένα άλλο είδος νοηματικής, κι εγώ προσπαθούσα να μαντέψω τι έλεγαν. Πότε έδειχναν σαν να χαιρετάνε έναν φίλο και να μιλάνε χαλαρά μαζί του, πότε σαν να θύμωναν, γιατί οι κινήσεις τους γίνονταν κοφτές, σχεδόν επιθετικές, πότε χόρευαν πιο παιχνιδιάρικα χαμογελώντας στον καθρέφτη...

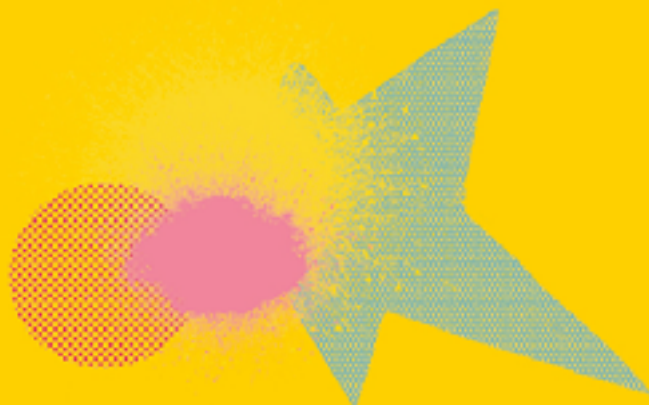
Εκείνο το βράδυ, με το λάμπτοπ κρυμμένο κάτω από τα σκεπάσματα, έβλεπα βίντεο με χορογραφίες hip hop στο

YouTube. Κάποια στιγμή, πληκτρολόγησα δειλά «deaf dancer». Μου κόπηκε η ανάσα όταν στην οθόνη εμφανίστηκαν αποτελέσματα: μια χορευτική ομάδα κωφών στην Αγγλία, ένα φεστιβάλ χορού κωφών στο Σαν Φρανσίσκο, κωφοί χορευτές που συμμετείχαν σε διαγωνισμούς όπως το *Dancing With The Stars* – ένας μάλιστα είχε κερδίσει την πρώτη θέση!* Κι έπειτα, με δάχτυλα που συνεχώς πατούσαν λάθος γράμματα, κατάφερα να γράψω στα ελληνικά «κωφός χορευτής». Έπεσα πάνω στη συνέντευξη ενός κωφού αγοριού που πέρασε στην Κρατική Σχολή Χορού**. Όταν η δημοσιογράφος τον ρώτησε πώς μπορεί να συγχρονίζεται με τη χορογραφία αφού δεν ακούει τη μουσική, εκείνος της απάντησε ότι πιάνει τον ρυθμό από τις δονήσεις στο πάτωμα. Ακόμα όμως κι όταν χάνει την επαφή με το πάτωμα, ξαναβρίσκει τον ρυθμό του παρατηρώντας τις κινήσεις της ομάδας.

Μια τρελή σκέψη άρχισε να σχηματίζεται στο μυαλό μου. Πληκτρολόγησα ανυπόμονα «hip hop tutorials». Αμέτρητα αποτελέσματα. Κατέβασα την οθόνη του λάπτοπ κι ακούμπησα το κεφάλι στο μαξιλάρι. Θα μπορούσα λοιπόν κι εγώ να χορεύω; Άλλωστε, ήδη μιλάω με τα χέρια. Θα μπορούσα να μάθω να μιλάω και με όλο μου το σώμα.

* Ο λόγος για τη χορευτική ομάδα Signdance Collective International, το Bay Area International Deaf Dance Festival και τον Nyle DiMarco που κέρδισε στο αμερικανικό *Dancing With The Stars* το 2016.

** Συνέντευξη του Παναγιώτη Παράσχου στην εκπομπή *Πάρτε Θέση* με αφορμή την εισαγωγή του στην Κρατική Σχολή Χορού, 3 Οκτωβρίου 2018 (<https://www.youtube.com/watch?v=8pIuej3WxFo>).

ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ,
ΞΕΡΩ ΤΙ ΘΕΛΩ ΝΑ ΚΑΝΩ: ΝΑ ΧΟΡΕΥΩ.
Η ΜΑΜΑ ΑΠΛΩΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟ ΑΠΟΔΕΧΤΕΙ.
ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ
ΠΑΙΡΝΕΙ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΝΑ,
ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΛΕΓΧΕΙ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΜΟΥ.
ΤΑ ΒΡΑΔΙΑ, ΟΤΑΝ ΚΛΕΙΝΩ ΤΑ ΜΑΤΙΑ,
ΤΟ ΜΟΝΟ ΠΟΥ ΒΛΕΠΩ ΕΙΝΑΙ
ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ ΠΑΝΩ ΣΕ ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ.
ΚΑΙ ΚΑΤΩ, ΚΑΠΟΥ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΘΕΑΤΕΣ,
ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ Ο ΑΡΗΣ ΚΑΙ ΜΟΥ ΧΑΜΟΓΕΛΑ.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psychogios.gr

Από 11 ετών

ISBN: 978-618-61-5066-7

9 786180 150667

ΚΩΔ. ΜΗΧ. ΔΗΣ.: 273 10